

SOLUTION SURREALISTE

En raison de son développement non épistémologique au cours de ses dernières années, son attachement à la discussion de ses représentants responsables, il est devenu impossible au surréalisme de faire face à ses efforts de concentration éparpillés, divergents et d'un intérêt très variable. Dans ces conditions, il a été décidé de rassembler sous les mêmes et toutes les propositions à venir sous un centre de coordination qui prend le nom de Solution surréaliste. Ce titre n'est nullement simple car il est impossible, qui n'est certes pas la diffusion des articles surréalistes d'être, mais bien leur dépassement décisif dans des idées nouvelles. Les membres, desquels on se propose de rassembler, de 11 à 14 heures, à La Dragonne, dans le cadre d'une discussion surréaliste permanente, par deux membres du groupe surréaliste. Il sera en outre répondu à tout ce qui pourra parvenir à l'adresse ci-dessous.

Novembre 1948

Cher Ami,

Nous vous avisons de la création d'un organisme de centralisation de nos recherches dont vous trouverez définies les objectifs sur le papier même qui nous sert à vous écrire.

Nous comptons particulièrement sur vous pour ne nous laisser manquer de communications et de suggestions de tous ordres.

Mon cher Ami

J'aimerais tant avoir de vos nouvelles. Ne pourriez-vous rien de bon en Grèce que m'écrire d'un bruch, dont nous en avons besoin? Le grand bruch autour de l'intervention à l'ONU, avons-nous du "côté du monde" que nous soulevons impitoyablement. Comme Paulhan, moi et quelques autres: ce bruch nous est-il parvenu? Ne pourriez-vous nous adresser un bruch d'une à deux pages dactylographiés pour M. (direction) Bidouin - Demare - Buisson - Hester - T. J. V. P. (Paris)?

Vos affectueux
Paulhan

LA DRAGONNE

Très amicalement

Les membres du groupe
surréaliste assurant la
permanence

J. L. Bidouin
Seigle

GALERIE NINA DAUSSET - 19, RUE DU DRAGON - PARIS-VI - TÉL. LIT. 24-19

ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΛΥΣΗ

Λόγω της μη συστηματικής ανάπτυξής του, κατά τα τελευταία αυτά χρόνια, που οφείλεται στο διασκορπισμό των υπειθύνων αντιπροσώπων του, κατέστη αδύνατον στον υπερρεαλισμό ν' αντιμετωπίσει μία πλημμυρίδα από σκόρπιες ετερογενείς και ενός άνισου ενδιαφέροντος ανακοινώσεις. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, αποφασίσθη η συγκέντρωση όλων των αποστολών και όλων των προτάσεων που θ' ακολουθήσουν σ' ένα κέντρο συντονισμού, το οποίον παίρνει το όνομα *Solution Surréaliste*. Αυτός ο ίδιος τίτλος συνυπολογίζει επαρκώς τον επιδιωκόμενο στόχο, ο οποίος βεβαίως δεν είναι η διακρίβωση των υπερρεαλιστικών δραστηριοτήτων του χθες, αλλά μάλλον η αποφασιστική τους υπέρβαση σε νέους δρόμους. Τα χειρόγραφα, σχέδια κ.λπ. θα παραλαμβάνονται, κάθε Τετάρτη, από τις 15 έως τις 18 η ώρα, στη γκαλερί *La Dragonne* (Η Δράκαινα) μέσα στα πλαίσια μιας διαρκούς υπερρεαλιστικής έκθεσης, από δύο μέλη της υπερρεαλιστικής ομάδας. Θα υπάρξει απάντηση σε κάθε ταχυδρομική αποστολή που θα φθάσει στην ανωτέρω διεύθυνση.

Νοέμβριος 1948

Αγαπητέ Φίλε,

Σας ενημερώνουμε για τη δημιουργία ενός οργανισμού ενοποίησης των ερευνών μας του οποίου θα βρείτε καθορισμένους τους σκοπούς στο ίδιο το έντυπο που μας χρησιμεύει για να σας γράψουμε.

Υπολογίζουμε ιδιαίτερος σ'εσάς για να μην μας αφήσετε χωρίς ανακοινώσεις και υποδείξεις κάθε είδους

Πολύ φιλικά

Τα μέλη της υπερρεαλιστικής
ομάδας που εξασφαλίζουν
τη λειτουργία της

Αγαπητέ μου Φίλε,

Πόσο θα επιθυμούσα να έχω νέα σας. Θα μπορούσατε ν' ανακαλύψετε κάτι στην Ελλάδα που να ενδιαφέρει την «ακατέργαστη τέχνη» [“art brut”] για την οποία γίνεται λόγος στο επισυναπτόμενο έντυπο; Εδώ [γίνεται] μεγάλος θόρυβος γύρω από την παρέμβαση στον Ο.Η.Ε., προχθές, του «πολίτη του κόσμου», που υποστηρίζουμε ενεργώς ο Καμί, ο Πολάν, εγώ και ορισμένοι άλλοι: ο θόρυβος αυτός έφθασε σ' εσάς; Μήπως μπορείτε να μας απευθύνετε ένα κείμενο μιας έως δύο δαχτυλογραφημένων σελίδων για το Néon (διεύθυνση Bédouin-Demarne-Breton-Heisler-Peret);

J. L. Bédouin

Seigle

Πολύ στοργικά

André Breton

LA DRAGONNE

GALERIE NINA DAUSSET-19, RUE DU DRAGON-PARIS-VI-TÉL. LIT. 24-19

DÉCISIONS

1.

Nous avons l'honneur de vous informer que par décision prise à Paris le 25 Octobre 1948, MATA SCHAUHUSEN est exclu du groupe surréaliste pour disqualification intellectuelle et ignominie morale.

Adolphe Aeger, Maurice Suckias, Jean-Louis Bédouin, Francis Bouvet, André Breton, Antonio De Costa, Pierre Demarne, José-Augusto França, Jindrich Heisler, Maurice Henri, Jacques Herold, Marcel Jean, Alain Jouffroy, Nadine Krainick, R. Label, Nora Mitran, Henri Pastoureau, Benjamin Peret, Gaston Puel, J. Schuster, Seigis, Claude Tarnaud, Teyen, Patrick Valberg, Jean FERRY, Jean BERGSTRASSER.

2.

Par décision prise le 8 Novembre 1948, V. BRAUNER est exclu du groupe surréaliste pour travail fractionnel. Alexandrian, Bouvet, Jouffroy, Rodanski et Tarnaud sont exclus comme membres de la fraction constituée par Brauner.

Adolphe Aeger, Maurice Suckias, Jean-Louis Bédouin, André Breton, Jindrich Heisler, Maurice Henri, Jacques Herold, Marcel Jean, Nadine Krainick, R. Label, Nora Mitran, Henri Pastoureau, Benjamin Peret, J. Schuster, Seigis, Teyen, Patrick Valberg, Pierre DEMARNE, Jean BERGSTRASSER, Jean FERRY, Gaston PUEL.

Matta, Ένας ποιητής, 1944-45

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1.

Έχουμε την τιμή να σας πληροφορήσουμε ότι με απόφαση που πήραμε στο Παρίσι στις 25 Οκτωβρίου 1948, ο MATTA ECHAURREN διαγράφεται από την υπερρεαλιστική ομάδα για πνευματικό ξεπεσμό και ηθική ανεντιμότητα.

Adolphe Acker, Maurice Baskine, Jean-Louis Bédouin,
Francis Bouvet, André Breton, Antonio Da Costa, Pierre
Demarne, José-Augusto Frances, Jindrich Heisler, Maurice
Henri, Jacques Herold, Marcel Jean, Alain Jouffroy,
Nadine Krainick, R. Lebel, Nora Mitrani, Henri Pastoureau,
Benjamin Peret, Caston Puel, J. Schuster, Seigle, Claude
Tarnaud, Toyen, Patrick Waldberg, Jean Ferry, Jean Bergstasser.

2.

Με απόφαση που πήραμε στις 8 Νοεμβρίου 1948, ο V. BRAUNER διαγράφεται από την υπερρεαλιστική ομάδα για διασπαστική ενέργεια. Ο Alexandrian, ο Bouvet, ο Jouffroy, ο Rodanski και ο Tarnaud διαγράφονται ως μέλη της φράξιας που συστάθηκε από τον Brauner.

Adolphe Acker, Maurice Baskine, Jean-Louis Bédouin, André
Breton, Jindrich Heisler, Maurice Henri, Jacques Herold, Marcel
Jean, Nadine Krainick, R. Lebel, Nora Mitrani, Henri
Pastoureau, Benjamin Peret, J. Schuster, Seigle, Toyen,
Patrick Waldberg, Pierre Demarne, Jean Bergstasser,
Jean Ferry, Caston Puel.

«Υπερρεαλιστική Λύση»

Το Νοέμβριο του 1948 αποστέλλεται στον Ανδρέα Εμπειρίκο το υπογραμμένο από τον J.L. Bédouin δελτίο της *Solution Surréaliste*, «οργάνου συγκέντρωσης των υπερρεαλιστικών ερευνών», συνοδευόμενο από ένα προσωπικό γράμμα του Αντρέ Μπρετόν στον έλληνα ποιητή. Ο Μπρετόν του γνωστοποιεί τα νέα βήματα του υπερρεαλιστικού κινήματος και του ζητάει τη συνεργασία του. Αυτή αφορά τη συλλογή έργων *Art Brut* κι από την Ελλάδα, αλλά και συνεργασίες για το υπερρεαλιστικό περιοδικό *Néon*, που κυκλοφόρησε το διάστημα 1948-1949 και είχε διαδοχικά ως προμετωπίδες τα λόγια «*Να είμαστε το τίποτα, να είμαστε τα πάντα, να ανοίξουμε το ατομικό*» και «*Να ποντοπορούμε, Να αφυπνίζουμε, Να αποκριθούμε*» (το τελευταίο δεν μπορούσε παρά να έχει την ηχώ του στον Ανδρέα Εμπειρίκο, που εκείνη την περίοδο τέλειωνε την πρώτη γραφή του *Μεγάλου Ανατολικού*).

Χαρακτηριστικό είναι και το αδιάπτωτο, αν και διαφοροποιημένο σε σχέση με τα προπολεμικά χρόνια, πολιτικό ενδιαφέρον του συγγραφέα της επιστολής και του αποδέκτη της. Ο Μπρετόν αναφέρεται στον Garry Davis και το κίνημά του για τον «πολίτη του κόσμου», που συζητήθηκε στο νεο-ιδρυμένο ΟΗΕ και υιοθετήθηκε από τους Μπρετόν, Πολάν και Καμί (βλ. A. Breton, *La Lampe dans l'Horloge*, Paris 1948), και ρωτάει τον Εμπειρίκο εάν η ηχώ της σχετικής συζήτησης έφθασε στην Ελλάδα – που ήδη συγκλονιζόταν από τον εμφύλιο πόλεμο.

Η *Solution Surréaliste* δεν παρέλειπε να γνωστοποιεί και τα αλληπάλληλα κύματα διαγραφών στους κόλπους της υπερρεαλιστικής ομάδας, όπου ενίοτε οι «διαγραφόντες» γίνονται στη συνέχεια «διαγραφέντες», με έναν τρόπο που θυμίζει εντονότατα τα τεκταινόμενα στην Αριστερά της εποχής (και όχι μόνο). Το γεγονός αποδίδεται υπεραπλουστευτικά στον «αυταρχισμό» του γενάρχη του κινήματος Αντρέ Μπρετόν. Η αλήθεια είναι πιο περίπλοκη. Η υπερρεαλιστική πρωτοπορία είχε την τύχη των άλλων επαναστατικών πολιτικών πρωτοποριών, με τις οποίες, εξάλλου, βάδισε μαζί: οι γιγάντιες πιέσεις, που ασκήθηκαν σε επαναστατικές μειονότητες σε συνθήκες ιστορικής παλινδρόμησης και μακρόχρονης απομόνωσης τους, δεν μπορούσαν παρά να εσωτερικεύονται σε αδιέξοδες εντάσεις και ρήξεις. Σ' αυτή τη «διάβαση μέσα στην έρημο» του υπερρεαλισμού στο μεταπολεμο και τις συνέπειές της, αξίζει να θυμηθούμε ξανά τα λόγια του ιστορικού του υπερρεαλισμού Maurice Nadeau: «Ο μπαμπετισμός φριτοζωούσε παραπάνω από έναν αιώνα μετά τον Μπαμπέφ χωρίς να επηρεάζει το εργατικό κίνημα: ο ένας από τους δύο μεγάλους πρωτεργάτες της ρωσικής επανάστασης εξορίστηκε και δολοφονήθηκε σε μια εποχή που η σκέψη του και η δράση του θα μπορούσαν να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο στην τύχη της σοβιετικής κοινωνίας. Αυτός που φταίει τελικά είναι ο Μεταπολεμος, η συναισθηματική, ηθική και πνευματική κατάσταση του Μεταπολέμου, που δεν στάθηκε “στο ύψος” του σουρεαλισμού» (*Η Ιστορία του σουρεαλισμού*, Πλέθρον, Αθήνα 1978, σ. 241).

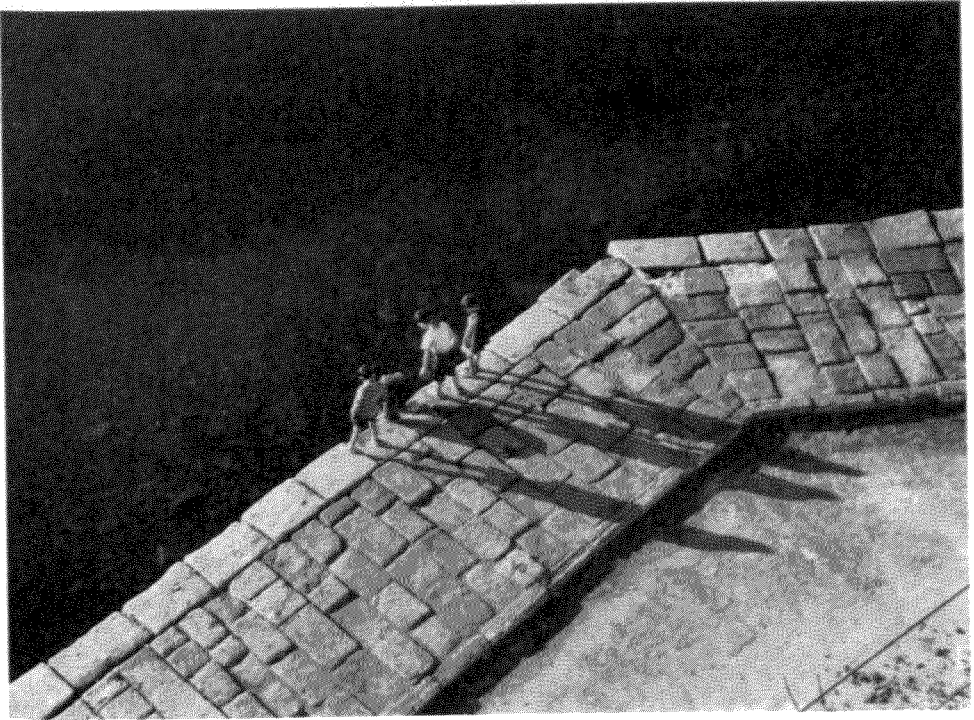
Σάββας Μιχαήλ

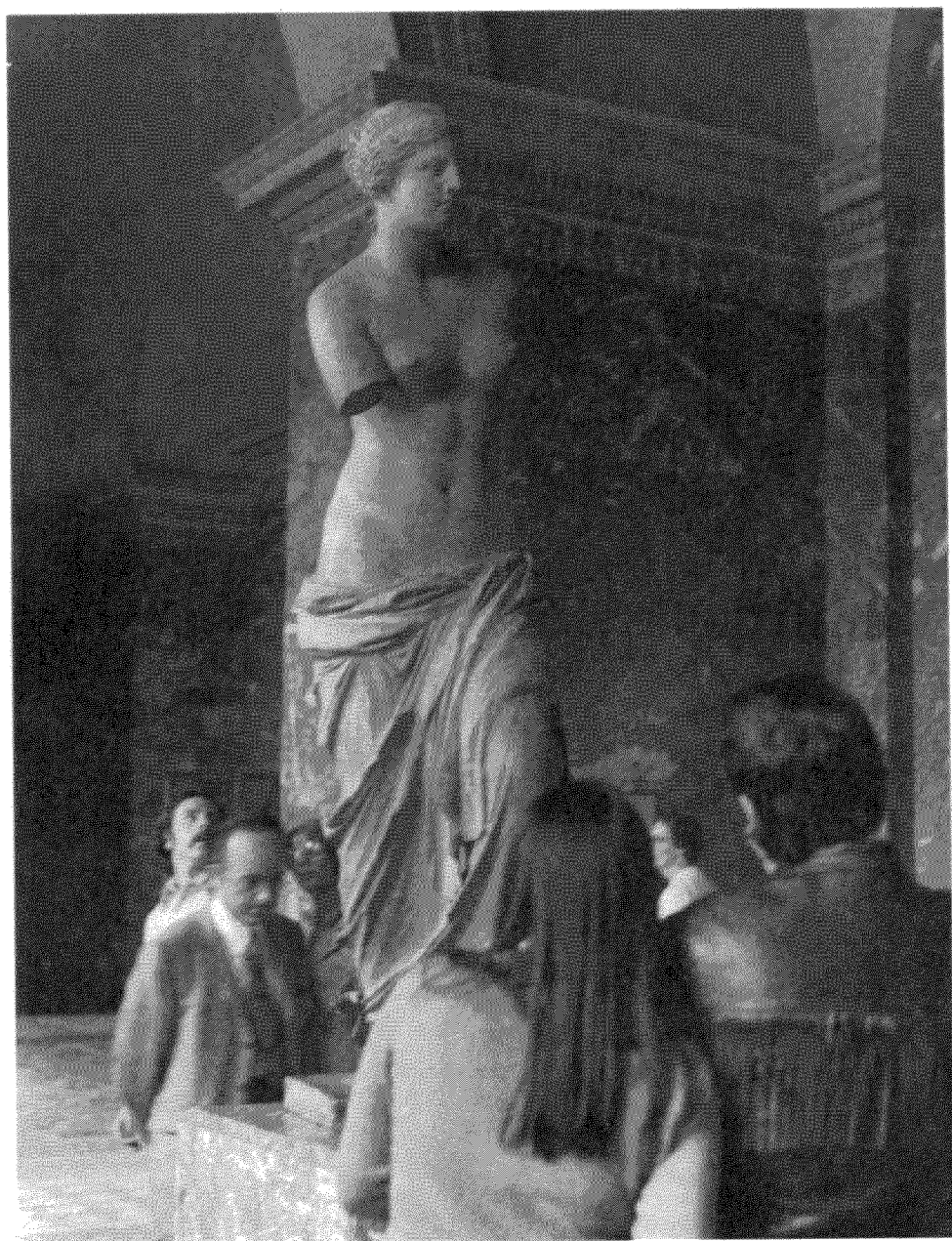
Max Ernst, Πορτρέτο του Αντρέ Μπρετον. 1924

Ελενίσ, 1955. Φωτ. Ανδρέας Εμπειρίκος

Πόρος. Φωτ. Ανδρέας Εμπειρίκος

Παρίσι 1972. Φωτ. Ανδρέας Εμπειρίκος

Ερατώ Πολέμη, το γένος Καΐση, Άνδρος, 1954. Φωτ. Ανδρέας Εμπειρίκος

Αποίχια Άνδρου, 1954. Φωτ. Ανδρέας Εμπειρίκος